

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
келажаги
буюк
давлат

2023 йил — ИНСОНГА ЭЪТИБОР ВА СИФАТЛИ ТАЪЛИМ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2023 йил 2 ноябрь, № 233 (8576)

Пайшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-коднинг
телефонингиз орқали сканер қилинг.

ФРАНЦИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ МАМЛАКАТИМИЗГА ТАШРИФИ БОШЛАНДИ

Мамлакатимизга расмий ташриф билан келган Франция Республикаси Президенти Эммануэль Макрон Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ҳамроҳлигида тунги Самарқанд бўйлаб сайр қилди.

Давлат раҳбарлари ЮНЕСКО-нинг Жаҳон мероси рўйхатиغا киритилган Регистон мажмуасига ташриф буюрдилар.

Олий мартабали меҳмонга ушбу Шарқ меъморчилиги дурдонасининг қурилиш тарихи, ноёб нақшлари, ушбу маскан билан боғлиқ машҳур воқеа ва шахслар ҳусусида сўзлаб берилди.

Франция Президентининг ташрифи Самарқандда ўтаётгани ва айнан Регистондан бошлангани бежиз эмас. Бу ерда халқларимиз ўртасидаги тарихий муштаракликни мужассам этган жиҳатлар кўп.

Хусусан, соҳибқирон Амир Темур буюк саркарда, савдо ва илм-фан ҳомийси сифатида Осиё ва Европада рўй берган тарихий ўзгаришларга катта таъсир кўрсатган. XV асрда Парижда унинг шарафига “Европанинг халоскорига” деган ёдгорлик қўйилган. Амир Темур ва Франция қироли Карл VI бир-бирига мактублар юбориб, алоқа ўрнатган. Ёзишмаларда сиёсий масалалар би-

лан бир қаторда савдо-иқтисодий алоқаларга ҳам катта эътибор қаратилган.

Францияда буюк Соҳибқирон ва темурийлар ҳақида кўплаб илмий, бадиий асарлар яратилган. Жумладан, француз мутафаккири ва адиби Вольтер асарида Мирзо Улуғбек, машҳур ёзувчи Жюль Верн романида Регистон маҳобати ҳақида тўлқинланиб ёзилган.

Франция делегацияси айнан шу майдонда бўлиб турибди. Тунги чироқлар билан ёритилган мажмуанинг улуғворлиги ва гўзаллиги меҳмонларда катта завқ уйғотди.

Шундан сўнг Президентлар “Буюк Ипак йўли” халқаро туризм марказидаги “Боқий шаҳар” тарихий-этнографик мажмуасида бўлдилар.

Бу ерда халқимизнинг буюк ўтмиши рамзлари тўпланган, тарихий шаҳарларимиздаги диққатга сазовор жойларнинг нусхалари барпо этилган. Миллий анъаналаримиз ҳамда дўст халқлар билан алоқалар тарихи ҳам акс эттирилган. Хусу-

сан, Афросиёб ёдгорлиги деворларида сақланиб қолган Корея, Хитой, Ҳиндистон ва бошқа мамлакатлар элчиларини қабул қилиш маросими тасвирларидан фойдаланилган. Бундай маъно-мазмун, тарих ва бугунги кун уйғунлиги меҳмонларда катта таассурот қолдирди.

Давлат раҳбарлари ўртасида самимий мулоқот бўлди. Самарқанд жаҳон цивилизациясининг қадимий бешикларидан бири бўлгани, бугун ҳам халқаро саммит ва туризм марказига айланиб бораётгани қайд этилди. Меҳмонларга халқимизнинг бетакрор бадиий, ҳунармандлик ва мусиқий маданияти намойиш этилди.

Ташрифнинг асосий тадбирлари, шу жумладан, олий даражадаги музокаралар 2 ноябрь куни бўлиб ўтади.

Ў.А.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Мабтубот хизмати
сурати.

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Туркий инвестиция
жамғармасини таъсис этиш
тўғрисидаги Битимни
(Анқара, 2023 йил 16 март)
ратификация қилиш ҳақида

Конунчилик палатаси томонидан 2023 йил 10 октябрда қабул қилинган
Сенат томонидан 2023 йил 28 октябрда маъқулланган

1-модда. Туркий инвестиция жамғармасини таъсис этиш тўғрисидаги Битим (Анқара, 2023 йил 16 март) ратификация қилинсин.

2-модда. Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармасининг маблағлари Ўзбекистон Республикасининг Туркий инвестиция жамғармасидаги улушини Туркий инвестиция жамғармасини таъсис этиш тўғрисидаги Битимда (Анқара, 2023 йил 16 март) назарда тутилган муддатларда шакллантириш, шу жумладан унинг бошланғич капиталлидаги 2 000 та акцияга обуна бўлиш билан боғлиқ харажатларни молиялаштириш манбаи эканлиги белгилансин.

3-модда. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги Туркий инвестиция жамғармасини таъсис этиш тўғрисидаги Битимнинг (Анқара, 2023 йил 16 март) бажарилиши учун масъул бўлган ваколатли орган этиб белгилансин ҳамда Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармасига тегишли маблағларни ўтказиш бўйича бюрутманомалар тақдим этиб борсин.

4-модда. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Туркий инвестиция жамғармасини таъсис этиш тўғрисидаги Битим (Анқара, 2023 йил 16 март) бўйича депозитарий функциясини бажариши белгилансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2023 йил 1 ноябрь
№ ЎРҚ—875

Орелия БУШЕЗ:

ПРЕЗИДЕНТИМИЗНИНГ ТАШРИФИ ҲАМКОРЛИГИМИЗНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ УЧУН МУСТАҲКАМ ПОЙДЕВОР БЎЛАДИ

Сўнгги йилларда Ўзбекистон турли йўналишларда халқаро ҳамкорлик кўламини изчил кенгайтириб бормоқда. Айниқса, республикамиз Осиёдан тортиб, Европа ва Америка давлатларига барча соҳада янгича таклиф, ташаббуслар илгари сураётган юрт сифатида дунё ҳамжамияти эътирофига сазовор бўляпти.

Бугун йирик лойиҳалар устида иш олиб бораётган, турли мамлакатларда маданий салоҳиятини намойиш этиб келаётган юртимиз Европа давлатлари, жумладан, Франция билан ҳам яқин ҳамкорлик ўрнатган.

Ўтган йил ноябрь ойда Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Францияга иккинчи тарихий ташрифи амалга оширилди. Франция Республикаси Президенти Эммануэль Макрон 1-2 ноябрь кунлари расмий ташрифи билан юртимизда бўлиб турибди.

Ушбу воқеа олдидаан ЎЗА муҳбири **Франциянинг Ўзбекистондаги Фавқуллодда ва мухтор элчиси Орелия БУШЕЗ** билан икки томонлама алоқаларнинг ҳозирги ҳолати ва истиқболи ҳусусида суҳбатлашди.

Дунё нигоҳи

ТИНЧЛИКПАРВАРЛИК, МЕҲР-ОҚИБАТ, ЮКСАК ИНСОНИЙЛИК ИФОДАСИ

Президент Шавкат Мирзиёевнинг 31 октябрь куни Яқин Шарқдаги вазият кескинлашгани ҳақидаги баёноти халқаро сиёсий, эксперт ва жамоатчилик доираларида катта акс садо берди.

Ўзбекистон раҳбарининг Ғазо сектори аҳолисига ёрдам кўрсатиш учун БМТнинг Яқин Шарқ агентлигига 1,5 миллион доллар ажратиш тўғрисидаги қарори, шунингдек, Фаластин халқи билан мустаҳкам бирдамлигини билдириши ҳамда БМТ Бош Ассамблеяси ва Хавфсизлик Кенгаши томонидан илгари қабул қилинган қарорларга биноан ўзларининг мустақил давлатини ташкил этиш ҳуқуқини қўллаб-қувватлаши халқаро майдонда юқори баҳоланмоқда.

**Холид Таймур АКРАМ,
Покистондаги «Ягона келажак
жамияти» таҳлил марказининг
ижрочи директори:**

— Покистон Ўзбекистон Президентининг Ғазо сектори аҳолисига гуманитар ёрдам кўрсатиш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Яқин Шарқ агентлигига 1 миллион 500 минг доллар ажратиш ҳақидаги қарорини ижобий баҳолайди.

Бугунги кунда бутун мусулмон дунёси Фаластинда бегуноҳ одамлар, жумладан, аёллар ва болалар ўлаётган вазиятдан хавотир билдирмоқда.

Ўзбекистон раҳбарининг қарори, биринчи навбатда, Фаластин халқи билан бирдамлик, тинч аҳоли орасида кўплаб қурбонлар бўлаётганидан қайғуриш, шунингдек, инсонпарварлик кўмаги кўрсатишга бўлган интилиш сифатида кутиб олинди.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг нуктаи назари мусулмон олами раҳбарлари учун давлат арбоби сазй-ҳаракатининг ажойиб намунаси ҳисобланади. Улар ўз мамлакатларида хавфсизлик ва жамоат тартибини сақлаш учун зарур чоралар кўришлари лозим.

Ўзбекистон раҳбари халқ кайфиятини нозик ҳис этгани ҳолда Ўзбек жамиятида динлараро ва миллатлараро барқарорлик ҳамда тинчликни сақлаш учун оқилона ва вазминлик билан ҳаракат қилади.

Шу қатори, Ўзбекистон раҳбари эзгуликка йўғрилган қарори билан Фаластиннинг БМТ резолюцияларига

мувофиқ ўз мустақил давлатини тузиш ҳуқуқини ҳам қўллаб-қувватлади ва инқироз ҳудудида ҳарбий ҳаракатларни зудлик билан тўхтатишга даъват этди.

**Марс САРИЕВ,
қирғизистонлик мустақил эксперт,
сиёсатшунос:**

— Президент Шавкат Мирзиёев 31 октябрь куни ҳукумат аъзолари би-

лан учрашувда Ўзбекистон Яқин Шарқда тинчлик ўрнатилишини қўллаб-қувватлашини ҳамда Ғазо сектори аҳолисига баҳоли қудрат ёрдам кўрсатиш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Яқин Шарқ агентлигига 1 миллион 500 минг доллар ажратиш ҳақида қарор қабул қилгани ҳақида жуда муҳим баёнотини эълон қилди.

Менимча, бу ташланган жуда муҳим қадам бўлиши баробарида бошқа мамлакатлар, жумладан, Марказий Осиё минтақаси давлатлари учун Фаластин халқига кўмак кўрсатиш нуктаи назаридан яхши муҳда ва намуна ҳисобланади.

Президент
ташрифидан сўнг

АВТОМОБИЛЬ ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРИ САВДО МАЖМУАСИ ОЧИЛДИ

Самарқанд туманида “AVTO MALL SAMARQAND” масъулияти чекланган жамиятининг автомобиль эҳтиёт қисмлари савдо мажмуаси иш бошлади.

Жорий йилнинг август ойда Самарқандга ташриф буюрган Президент Шавкат Мирзиёев мазкур бозорни ўз ичига олган савдо, саноат ва сервис мажмуаси қурилиш майдонида бўлганини, 37 гектар ҳудудни эгаллаган мажмуада умумий қиймати 2 триллион 79 миллиард сўмлик 7 та лойиҳа амалга оширилмоқда. Автомобиль эҳтиёт қисмлари бозори ушбу лойиҳаларнинг энг йириги бўлиб, 11 гектар майдонда барпо этилди.

Давлатимиз раҳбари ўн мингга яқин иш ўринлари яратиладиган лойиҳаларни тезлаштириш, ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, ишсиз аҳоли бандлигини таъминлаш муҳимлигини таъкидлаганди.

“Нурли келажак ишонч сервис” масъулияти чекланган жамияти томонидан 500 миллиард сўмлик лойиҳа асосида бунёд этилган мажмуанинг очилиш маросимида вилоят жамоатчилиги вакиллари, тадбиркорлар қатнашди.

— Ушбу савдо маркази “Univer Pro Stile” МЧЖ лойиҳаси асосида бунёд этилди, — дейди “Нурли келажак ишонч сервис” МЧЖ раҳбари Ақбарали Қаюмов. — Мажмуанинг биринчи қаватида автомобиль эҳтиёт қисмлари савдоси-

га мўлжалланган 751 та дўкон, 2 та автосалон, банк шохобчалари ва энгил автомобилларга техник хизмат кўрсатиш нуқталари мавжуд. Шунингдек, 2300 та автомобиль сигимиға эга автотўраргоҳ ўрин олган. Иккинчи қаватда эса кафе ва ресторанлар, тиббий хизмат кўрсатиш хонаси, тренажер зали, маъмурий хоналар жойлашган. Мазкур объект иш бошлаши билан 3 мингга янги иш ўрни яратилди.

Савдо маркази Самарқанд шаҳри марказидан 10 километр масофада, Самарқанд халқа йўли бўйида бунёд этилгани харидорлар учун яна бир қулайликдир. — Бу ерлар жарлик, но-текис ва ташландиқ жой эди, энди эса қишлоғимиз атрофи саноат, хизмат кўрсатиш ҳудудига айлан-ди, — дейди Самарқанд ту-мани ҳокимининг Дўстлик маҳалласидаги ёрдамчиси Баҳодир Абдурахмонов. — Маҳаллаимиз аҳолиси, асо-сан, қишлоқ ҳўжалиғи би-лан шўғулланади. Бозор ишга тушган, юзлаб маҳал-ладошларимиз шу ерда ишга жойлашиб, доимий иш ўрниға эға бўлди. Уму-ман, бозор атрофидаги тўрт-беш маҳалладан кўплаб ки-шилар энди шу ердан даро-мад топиши мумкин.

«Халқ сўзи».

ТИНЧЛИКПАРВАРЛИК, МЕҲР-ОҚИБАТ, ЮКСАК ИНСОНИЙЛИК ИФОДАСИ

Уйлайманки, Ўзбекистон етакчилигининг ташаббуси эътибордан четда қолмайди ва минтақада қўллаб-қувватланади. Жумладан, Қирғизистон ҳам жамоат ташкилотлари орқали Фаластин халқи учун инсон-

парварлик юкларини шакллантирмоқда. Марказий Осиёдаги барча давлатларнинг ҳамжиҳатлиқдаги нуктаи назари мажуд вазиятни тезроқ ҳал қилишга кўмаклашади ҳамда Яқин Шарқдаги урушнинг тўхтатишга ёрдам беради.

Илгар ВЕЛИЗАДЕ,
«Жанубий Кавказ» сийёсатшунослар клуби раҳбари (Озарбайжон):

— Ўзбекистон раҳбарининг баёноти халқро ҳуқуқ меъёрлари ва тамойилларини қатъиян қўллаб-қувватлаш, ўз зиммасига олган мажбуриятларни адо этиш, жумладан, Ўзбекистоннинг Ислоом ҳамкорлик ташкилотига доирасида ифодасини топган аънавий ташқи сиёсий стратегиясининг руҳи ва моҳиятига тўла

мос келадиган қадамдир. Расмий Тошкент мустақил Ўзбекистон давлати вужудга келган бутун тарихи давомида ҳеч қачон ўз сўзини қайтмаган, халқро ҳуқуқ меъёрларини, жумладан, гуманитар ҳуқуқни бузмаган ва дунёнинг турли бурчакларида унга қатъий риоя этилиши тўғрисида сўзлаш учун мамлакатнинг тўласинча маънавий ҳаққи бор.

Бугун кўп жабр кўрган Фаластин заминидан бегуноҳ исроилликлар ва фаластинликларнинг яна қони тўқилмоқда, гуманитар вазият ёмонлашмоқда, одамлар нобуд бўлмоқда ва аф-

суски, бу инкирознинг кўлами ортмоқда. Ўзбекистон бўлаётган воқеалардан четда турмасдан, Фаластин халқига, Газо аҳолисига инсонпарварлик кўмаги юбориш орқали уларни қўллаб-қувватлаш учун амалий қадамларни ташламоқда.

Ушбу ёрдам ва гуманитар келишувга даъват фақат сиёсий аънаваларга ҳурматгина эмас, бу, шунингдек, эъраволиқни зудлик билан тўхтатиш ва музокаралар столига ўтиришга қажраётганлар қаторида эъшитилаётган овоз, аниқ-равшан ҳиссасидир.

«Дунё» АА.

Давра суҳбати

Ўзбекистонда етиштирилган мева-сабзавотлар ҳақиқий брендга – савдо белгисига айланди

Мамлакатимизнинг Пекиндаги элчихонасида Ўзбекистоннинг иқтисодий, сармоявий ва сайёҳлик салоҳиятига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди.

Тадбирда савдо, транспорт, логистика, электроника, саноат ишлаб чиқариш, энергетика, қишлоқ хўжалиги, хизмат кўрсатиш, сайёҳлик каби соҳаларда фаолият олиб борадиган Хитойнинг 20 дан ортиқ йирик компания ва ташкилотларининг раҳбарлари иштирок этди.

Давра суҳбатида мамлакатимизда бизнес муҳитини яхшилаш бўйича эришилган муваффақиятлар, Ўзбекистоннинг бой тарихий-маданий мероси, туризм ҳаёсидаги ўзгариш ва кўлга киритилаётган эътиборга молик муваффақиятлар, жумладан, виза тартиб-таомилларини енгилаштиришда хорижий инвесторлар учун кенг имкониятлар яратилгани тақдим қилинди.

Тадбир иштирокчилари мамлакатимизда ишбилармонлар ҳамда хорижий сармоядорлар учун яратилган қулайлик ва имтиёзлар, инвесторларни қўллаб-қувватлашга йўналтирилган саъй-ҳаракатлари юқори баҳолашди.

“Beijing Belt & Road Cooperative Community” президенти Хуа Хань Хитой ва Ўзбекистон ўртасида барча соҳада самарали алоқалар йўлга қўйилгани хусусида тўхталар экан, “Бир макон, бир йўл” ташаббуси доирасида икки давлат турли жаҳалларда, шу жумладан, саноат, энергетика, инфратузилмани ривожлантириш, транспорт, логистика, қишлоқ

хўжалиги, туризм йўналишларида ўзаро ришталарни янада мустаҳкамлаётганини таъкидлади.

“E-to-China.com (ETCN)” бош директори Ху Цун Ўзбекистоннинг минтақа иқтисодий ривожланишидаги ўрни ва таъсири ошиб бораётганини қайд этиб, “Рақамли Ипак йўли” ташаббусининг жадал ривожланиши минтақа мамлакатларининг иқтисодиётини ўзгартиришга имкон яратиши ва ўзи раҳбарлик қилаётган компания бу соҳада Ўзбекистон компаниялари билан ўзаро ҳамкорликка тайёр эканлигини айтиди.

“Optima Integration Group” компаниясининг Халқаро алоқалар департаменти бош директори Ян Биньбин Ўзбекистонда етиштирилган мева-сабзавотлар катта эътиборга эга бўлган ҳақиқий брендга – савдо белгисига айланганини ва бу махсулотлар юқори даражада рақобатбардош эканлигига тўхталди.

Унинг айтишича, “Optima Integration Group” компанияси қишлоқ хўжалиги махсулотларини саноати тармоғида фаолият кўрсатади. Ян Биньбин келажақда Ўзбекистонда етиштирилган табиий махсулотларни Хитой бозорига олиб келиш ниятида эканлигини билдирди.

«Дунё» АА.
Пекин

Орелия БУШЕЗ:

ПРЕЗИДЕНТИМИЗНИНГ ТАШРИФИ ҲАМКОРЛИГИМИЗНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ УЧУН МУСТАҲКАМ ПОЙДЕВОР БЎЛАДИ

Бу воқеа тўрт йил аввал амалга оширилган биринчи ташрифдан кейин мамлакатларимиз мисли кўрилмаган даражада яқинлашгани, давлатларимиз раҳбарлари ўртасидаги дўстлик риштаси янада мустаҳкамланганининг исботидир.

Мазкур ташриф чоғида икки давлат етакчилари Лувр музейи ва Араб дунёси институтида ўзбек маданияти ва тарихий меросига бағишланган икки нобўз кўргазмани очиб берди. Бу лойиҳалар Франция жамоатчилиги ва пойтахтга ташриф буюрган сайёҳлар томонидан жуда илиқ кутиб олинди. Луврдаги “Ўзбекистон воҳаларининг мўъжизалари” кўргазмасига 300 мингдан зиёд кишилар ташриф буюрганини мамнуият билан таъкидламоқчи эдим.

Келишувлар турли соҳаларни қамраб олиб, жами ўн учта ҳужжат имзоланди. Якунда қабул қилинган қўшма баёнотда давлат раҳбарлари учрашуви қандай қайфиятда ўтгани, ўзаро муносабатимиз, истиқболдаги қарарлар акс этди.

Умумий қиймати 5 миллиард еврога тенг ўттиздан зиёд иқтисодий битимлар имзоланди. Булар орасида жами 1 миллиард еврога тенг Франция тараққиёт агентлиги кредит дастури алоҳида аҳамиятга эга.

Келишувлар доирасидаги лойиҳалар бўйича ишлар айни пайт қизиган давом этмоқда. Қубонарлиси, аниқ натижаларга эришилган. Таълим соҳасидаги ҳужжатлар француз тилини ўқитиш бўйича ҳамкорлигимизга сезиларли туртки берди.

Маълумки, Франция ва Ўзбекистон аэронавтика соҳасида узок вақт давомида ҳамкорлик қилиб келяпти. Жумладан, “Узавиация” фуқаро авиацияси агентлиги ва Франция Фуқаро авиацияси бош бошқармаси ўртасида имзоланган келишув доирасида ўзбекистонлик ўн икки нафар инспектор Тошкент шаҳрига тақлим этилган француз мутахас-

сиси томонидан назорат текшируви ўтказиш бўйича семинар-тренингда қатнашган. Франция иқлим ўзгариши каби глобал муаммоларга ҳам алоҳида эътибор қаратмоқда. Айниқса, Марказий Осиёда сув муаммоси жуда долзарб. Марказий Осиё халқро институти ва Франциянинг Марказий Осиё тадқиқот институти ўртасида имзоланган келишувга мувофиқ, “Марказий Осиёда сув” мавзусига бағишланган анжуман ҳамкорликда ташкил этилди.

Иқтисодий соҳада ҳам кўплаб мисоллар келтириш мумкин. 2022 йил ноябрь ойида имзоланган келишув доирасида энг кўзга кўринган ютуғимиз “Uzbekistan Airways” АЖ учун “Эйрбус А320/А321” ва “Силкэвиа АТР72-600” сотиб олинишидир. “Алстом” билан имзоланган “Йўл харита”си асосида йўлга қўйилаётган бўлажак Тошкент трамвай тизими, “Сuez” компанияси томонидан пойтахт сув таъминоти тизимини модернизация қилиш каби йирик лойиҳалар ҳам мавжуд.

— Президент Эммануэль Макрон Ўзбекистонга илк расмий ташрифини амалга оширмоқда. Сизнингча, юқори мартабали меҳмоннинг келиши, ўтадиган тадбирларнинг аҳамияти нимада?

— Президент Эммануэль Макроннинг расмий ташрифи бир неча жиҳати билан тарихий воқеа. Биринчидан, бу Франсуа Миттераннинг 1994 йил апрелдаги сафаридан кейин Франция етакчилигининг Ўзбекистонга илк бор келиши. Иккинчидан, бу ташриф 1993 йил 27 октябр кунининг санасида икки давлат ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Битим имзоланишига ўттиз йил тўлиши муносабати билан амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Фарбдаги ҳамкорлари орасидан биринчи бўлиб имзоланган Битим мамлакатингиз мустақилликка эришгандан кейин юртимизга билдир-

ган юксак ишончни кўрсатади. Ушбу ҳужжат икки томонлама муносабатни ривожлантириш учун мустаҳкам замин яратди. Алоқаларимиз кейинги йилларда барча соҳада мисли кўрилмаган даражада жадал тус олди.

Президентимизнинг ташрифи тарихий аҳамиятга эга экани ҳам шундан: бу ҳамкорлигимизни янада чуқурлаштириш учун мустаҳкам пойдевор бўлади. Ва нияҳат, ушбу ташриф учун Самарқанд шаҳри танланиши билан Европа давлатлари раҳбарларининг Ўзбекистонга амалга оширган ташрифларидан ажрალიб туради.

— Президент Шавкат Мирзиёевнинг ўтган йил Париж шаҳрига амалга оширган ташрифи Ўзбекистонга бағишланган икки кўргазманинг очилиши билан ўзига хос маданий аҳамият касб этди, қолаверса, кўплаб институционал ва иқтисодий шартномалар тузиш имконини берди. Франция Президентининг ташрифидан нималар кутамиз?

— Расмий ташриф тўртта асосий мақсадини қўзлаган:

Франция Президенти Ўзбекистон суверенитетини қўллаб-қувватлашни ва мамлакатнинг халқро шериклик алоқаларини диверсификация қилиш истиғини намойиш этиш ниятида. Бу, айниқса, Афғонистонда Толибон ҳокимиятга қайтган ва Россия — Украина зиддияти давом этаётган бир пайтда муҳим аҳамиятга эга.

Энг муҳими, мазкур ташриф янги иқтисодий ҳамкорликни йўлга қўйиш орқали муносабатимизни энергетика, шаҳар хизмати, транспорт соҳаларидаги шериклигини янада кенгайтириш имконини беради.

Бугун бўлиб ўтадиган бизнес форуми доирасида Франциянинг йирик компаниялари ва Ўзбекистон ҳукумати ўрта-

сида бир қанча келишувлар имзоланади. Мазкур анжуман 50 дан зиёд француз компаниялари вакиллариини жамлайди, бу Франция компанияларининг Ўзбекистонга қизиқиши ва иштиёқи ортиб бораётганидан далолат. Президент икки томонлама Савдо-саноат палатаси очилишида ҳам иштирок этади. Демак, иқтисодий муносабатларимизда янги суръат чинаямига акс этади.

Яна бир мақсад: глобал муаммолар, хусусан, Марказий Осиёга таъсир этувчи иқлим ўзгариши билан боғлиқ масалалар бўйича ҳамкорлиқни рағбатлантириш. Бу масала бўйича сиёсий мулоқотдан ташқари, Франция тараққиёт агентлиги томонидан ажратилган инвестиция эвазига Ўзбекистоннинг “яшил энергия”га ўтиш борасидаги саъй-ҳаракати қўллаб-қувватланмоқда.

Яна бир муҳим йўналиш — ўзбек ёшлари ва таълим. Бунда биз Президент Мирзиёев белгилаб берган устувор йўналишларни қўллаб-қувватлаймиз. Таълим вазирлигининг ўртасида француз тили ўқитувчилари малакасини ошириш, касб-ҳунар, мактабдаги таълим тизими ва мактаб ўқувчилари учун “ДЕЛФ” сертификатини жорий этиш каби мавзуларни қамраб олган келишув имзоланади.

Макрон Самарқанд француз альянсини очилиш маросимида қатнашади. Самарқанд шаҳрининг тарихий қисмида жойлашган ушбу француз тили ва маданияти маркази француз тилини ўрганиш истиғидидаги ёшлар учун энг сеvimли жойга айланиши, шубҳасиз. Мажмуанинг очилиши тарихий шаҳарда француз сайёҳлари сони кўпайиши туфайли француз тилига нисбатан ортаётган кучли талабга муносиб жавоб бўлади.

ЎЗА МУХБИРИ
Бехруз ХУДОЙБЕРДИЕВ
суҳбатлашди.

ИЛМ-ФАН ВА ТАЪЛИМДА ИСТИҚБОЛЛИ АЛОҚАЛАР

Бугун Франция олий таълим тизими жаҳонда етакчи ўринлардан бирини эгаллайди. Бунинг асосий омилли француз олий таълим муассасаларининг ўз корпоратив, академик ва илмий тадқиқот тамойилларига содиқ қолган ҳолда динамика ривожланиш ҳамда глобал ўзгаришларга тезда мослашувчанлик кўрсатаётганидир. Француз университетлари ишлаб чиқариш корхоналари билан алоқаларни мустаҳкамлаш ва халқро ришталарни кенгайтириш орқали таълимда чуқур ихтисослашув йўлидан бормоқда. “Quasquarelli Symonds”, “Times” каби жаҳоннинг етакчи рейтинг агентликлари рўйхатида юқори мингталикка кирувчи олий таълим муассасалари қаторида Франциянинг камиди 30 та университети доимий жой олиб келаётгани ушбу саъй-ҳаракатларнинг яққол натижасидир.

Мушоҳада

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Францияга ташрифи давомида имзоланган ҳужжат ва декларациялар қаторида маданий-тарихий мерос, мактабгача, халқ ва олий таълим, давлат хизматиини ривожлантириш соҳасидаги келишувлар мавжудлиги алоҳида эътиборга молик.

2021 йил октябр ойида Ўзбекистон — Франция биринчи таълим форуми Тошкент шаҳрида ўтказилган бўлса, иккинчи форум 2022 йил ноябрда Париж шаҳрида бўлиб ўтди. Шу кунлари жаҳонга машҳур Лувр музейида Ўзбекистон маданий меросининг биринчи кўргазмаси ҳам очилиб минглаб санъат, маданият, тарих ихлосмандларини ўзига жалб этди.

Ушбу кўргазма ташкилотчиларидан бири, ўзбек — француз маданий алоқалари ривожланишига ўз хиссасини қўйиб келаётган Лувр музейи Ислоом санъати департаменти археолог, машҳур олим Рокко Рантега яқинда Бухоро давлат университети фахрий профессори унвони топирилди.

Бухорода Франция тарихи ва француз тилини ўрганишга катта эътибор берилмоқда. Вилоятдаги француз тили ўқитилариган мактаблар ўқитувчилари, ўрта махсус ва олий таълим босқимдаги талабалар француз тили кўникмалари бўйича республикамизда етакчилардан ҳисобланади.

Бухоро ва Рюэй-Мальмезон

шаҳарлари ўртасида биродарлик муносабатлари ўрнатилган бўлиб, расмий ва тадбиркорлар делегацияларининг мунтазам мулоқотлари, маданий соҳадаги қўшма лойиҳалар, кўргазма ва тақдиротларнинг ташкил этилиши муносабатларнинг янада мустаҳкамланишига ҳисса қўшмоқда.

2019 йилнинг апрель ойида Рюэй-Мальмезон шаҳрининг марказий боғларидан бирида “Ўзбек боғи” очилиб, унинг ҳудудида бухоролик буюк олим Абу Али ибн Сино хайкали ўрнатилди. Жорий йилда Наврўз байрами муносабати билан боғда ўзбек боғдорчилигининг беағи бўлган анор кўчатлари экилди.

Бухоро давлат университети ҳам Франция олий таълим муассасалари билан янги ҳамкорлик ўрнатган. Аслида, француз олий таълими, маданияти, тили ва адабиёти билан танишиш йўлидаги илк ташаббус 1969 йилда Бухоро давлат педагогика институти (ҳозирги Бухоро давлат университети) таркибидида Франция тили кафедрасининг ташкил қилинишига бориб тақалади. Албатта, бу ўзаро тил ва маданият борасида ҳамкорлиқни ривожлантириш йўлида ташланган илк қадам бўлмаса-да, том маънода ёшларга буюк француз намоандалари Виктор Гюго, Жюль Верн, Александр Дюма, Оноре де Бальзак, Жан-Батист Мольер, Ги де Мопассан меросини ас-

лий матнларда ўрганиш билан бир қаторда дипломатик алоқаларни ривожлантиришга замин яратган. Бугунги кунгача ярим асрдан ошқ давр ўтса-да, француз тили ва маданияти ўрганишга бўлган ҳаракатлар кўна Шарқ дурдонаси саналмиш Бухорода ўз аҳамиятини йўқотган эмас.

Бухоро давлат университети француз тилини ўрганувчи талабалари Франциянинг Ўзбекистондаги элчихонаси томонидан ташкил этилган “Талабалар ва ўқувчилар ўртасида театр ва кўшқ фестивали”, “Франкофония” тил байрами, “ДЕЛФ-ДАЛО” ўқув ва тил имтиҳонлари ҳамда республика ва халқро фан олимпиадалари, танловларда иштирок этиб, фахрли ўринларни эгаллаб келмоқда.

Айни чоғда Франциянинг етакчи олий таълим муассасаларидан ҳисобланувчи Париж-Сақле, Сорбонна, Франсуа Рабле номлидаги Тур, Гренобль-Альп университетлари билан илмий йўналишларда ҳамкорлик ўрнатилган, ўзаро профессор-ўқитувчи, тадқиқотчи ва талаба алмашмиш амалга оширилмоқда. “Француз альянси” билан ҳамкорлик қўлами тобора кенгайиб, француз тилини билиш сертификатлари эга бўлганлар сони ошиб бормоқда. “Эл-юрт умиди” жамағармаси танловлари ғолибларини сифатида бир неча тадқиқотчи ўз илмий ишларини Францияда давом эттирилмоқда.

2021 йилда “Франция — Марказий Осиё” парламентлараро дўстлик гуруҳи делегациясининг юртимизга ташрифи доирасида каминига Франция Сенатининг махсус кўкрак ни-

шони топирилди. Буни университетда француз тили ва маданияти, тарихий меросини ўрганиш борасида баҳарилаётган ишларнинг эътирофи сифатида қабул қилдик.

Франциянинг мамлакатимиздаги Фавкуллода ва муҳтор элчиси Орелия Бушезнинг 2022 йилда университетимизга ташрифи чоғида эришилган келишувлар олий таълим муассасалари ўртасидаги ҳамкорлиқнинг янада ривожланишига туртки берди. Натижада Франция элчихонасининг ташаббуси билан Виши шаҳридаги “CAVILAM” француз тили марказида бугунги кунда долзарб бўлиб турган “STEM фанларини ўқитишда француз тили имкониятларидан фойдаланиш”, “Француз тилини ўқитишда замонавий тенденциялар” малака ошириш курсларида БухДУ ўқитувчиларининг малака оширишлари йўлга қўйилди. Ва ўша йилнинг ўзида 9 нафар профессор-ўқитувчи мисли ушбу малака ошириш курсларини битириб қайтди.

“VATEL” меҳмонхона ва туризм мактаби билан ҳамкорлигимиз алоҳида аҳамиятга эга. Жаҳон академик рейтингларида “Туризм ва меҳмондўстлик” соҳаси бўйича жаҳонда 11-ўрин, Францияда 1-ўринни эгаллаб турган “VATEL” гуруҳи 1981 йилда ташкил этилган бўлиб, бугунги кунда ўз таълим муассасалари, рестороанлари, меҳмонхоналари мавжуд бўлган йирик таълим кластерига айланган. У жаҳондаги меҳмонхона ва туризм менежменти йўналишидаги илк ва йирик бизнес мактаблар гуруҳи ҳисобланади. Айни чоғда унинг жаҳон бўйлаб 50 дан кўп шаҳарларда филиаллари фаолият кўрсатмоқда.

Бухоро давлат университети

Умуман олганда, Бухоро давлат университетида Франция таълими муассасалари билан йўлга қўйилган ҳамкорлик мамлакатимизда замонавий билимларни эгаллаган, ўз касбининг устаси бўлган етук кадрларни тайёрлашга, шунингдек, давлатлараро дўстлик муносабатлари ривожига ҳам муносиб ҳисса бўлиб қўшилмоқда, десак, муболага эмас.

Обиджон ҲАМИДОВ,
Бухоро давлат университети ректори,
иқтисодиёт фанлари доктори, профессор.

МАҲАЛЛАНИНГ ФРАНЦИЯЛИК БУВИЖОНИ

Кўҳна Бухоронинг “Жалол Икромий” маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида жойлашган қадимий кўчалардан бирида “Helene Oasis” деган ёзувни кўриш мумкин. Шарқона услубда бунёд этилган бу ховлидан сайёҳлар, хусусан, Франциядан ташриф буюрадиган меҳмонларнинг қадами узилмайди. “Helene Oasis” масъулияти чекланган жамиятига қарашли ушбу меҳмонхона фаолияти франциялик Элен Пелос хоним томонидан йўлга қўйилган.

Дўстлик ришталари

Мабодо, ховлининг қадимий эшигини чертиб, ичкарига кирсангиз, Элен хоним ўзбек тилида “Ассалому алайкум, хуш келибсиз!” дея халқимизга хос очик чеҳра билан кутиб олади.

Элен Пелос Франциянинг Безансон шаҳридан. 30 йилдан зиёд вақт мобайнида ўз юртида консерваторияда талабаларга сабоқ берган. Нафақага

чиққач, сайру саёҳатни одат қилган.

— Бухорога 2006 йилда келдим-у, неча минг йиллик тарихга эга, самимий одамлар, айниқса, ёшлар билан гавжум қадимий шаҳарга ипсиз боғланиб қолдим, — дейди у ҳар гал қизикувчан юртдошларимизга. — Бу кўҳна шаҳар мени ўзига оҳанрабодек жалб этди. Орадан икки йил ўтиб, жамғар-

мамнинг бир қисмига шу ердаги ховлилардан бирини харид қилиб, меҳмонхона очдим.

Меҳмонхона иш юритувчиси Лола Облокулованинг билдирлишича, Элен хоним ҳар йили икки бор Бухорога келиб, 3-4 ой яшаб кетади. Кўйи-кўшилар билан суҳбатлашади. Миллий мусика санъатимиз ҳамда шарқона таомларимиз ҳақида гурунглашишни хуш кўради. Қурбон ҳайи-тида жонлик сўйиб, маҳалладошларга ҳайитлик улашганига нима дейсиз?!

Етмиш ёшни қоралаб қўйган Элен хоним алақачон маҳалланинг бувижонисига айланган.

Юқорида ўзбек — француз халқлари ҳамкорлиги, дўстлигига оид кичик бир далилнинг келтириди. Ваҳоланки, икки давлат ўртасидаги алоқалар қамрови жуда кенг.

Дейлик, юртимиз таълим муассасаларида француз тилини ўқитиш борасида

бой тажриба тўпланган. Шу ўринда биргина Гиждубов туманидаги 62-ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабини мисол тариқасида келтириш мумкин. Француз тилини чуқур ўргатиш борасидаги ютуқларидан келиб чиқиб, бу билим даргоҳига “Франциянинг Ўзбекистондаги мактаби”, дея таъриф беришади.

Мазкур мактаб асосчиси, “Эл-юрт ҳурмати” ордени соҳибни марҳум Саид Раҳмонов француз тилига оид бир қатор дарсликлар ҳаммуаллифи саналади. Заҳматқаш ўқитувчи Франциянинг 1808 йилда таъсис этилган “Палим-академик” ордени билан тақдирланган эди.

Дарвоқе, Бухоро билан биродарлашганлар қаторида Франциянинг қадимий кентларидан бири — Рюэй-Мальмезон шаҳри ҳам бор.

Истам ИБРОҲИМОВ
(«Халқ сўзи»).

Сенатор ва ҳаёт

МАҚСАД – МУАММОЛАРГА ЕЧИМ ИЗЛАШ

Кейинги йилларда юртимизда хотин-қизларнинг фаоллигини ошириш, уларнинг барча йўналишда салоҳиятини юзга чиқариш, айниқса, ижтимоий-иқтисодий ислохотлар жараёнидаги иштирокини кучайтиришга катта эътибор қаратилмоқда. Шу саъй-ҳаракатлар туфайли ола-сингилларимиз турли даражадаги раҳбарлик лавозимларида ҳам самарали меҳнат қилиб узларини қўрсатиб келмоқда.

Хусусан, бир мuddат аввал Яккасарой тумани ҳокими лавозимига аёл раҳбар номзоди кўрсатилган ва у маҳаллий Кенгаш депутатлари томонидан бир овоздан маъқулланган эди. Ушбу мажлисда иштирок этган Олий Мажлис Сенати Раиси туман аҳолиси турмуш даражасини янада яхшилаш билан боғлиқ бир қатор вазифалар ҳусусида тўхталган.

Куни кеча Сенат Раиси Танзила Норбоеваннинг туман фаоллари билан бўлиб ўтган учрашувида ҳам худудни иқтисодий ривожлантириш бўйича мавжуд салоҳият ҳали тўла ишга солинмагани, ижтимоий соҳа объеклари, кўп қаватли уйлар, улардаги коммунал хизматлар сифатини ошириш бўйича аҳолини ташвишга солаётган қатор муаммолар борлигига эътибор қаратилди.

Ўз навбатида, шу каби муаммоларни тизимли ҳал этиш ҳамда тумани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, аҳоли муаммоларини чуқур таҳлил асосида баргараф қилиш мақсадида Сенат аъзолари, Вазирлар Маҳкамаси, мутасадди вазирлик ва идоралар, Тошкент шаҳар ва Яккасарой тумани ҳокимлиги масъулларидан иборат ишчи гуруҳ тузилди.

Ишчи гуруҳга икки ҳафта мuddатда тумандаги ижтимоий-иқтисодий ривожланти-

ришга оид муаммоларни, мавжуд имкониятларни тўлиқ таҳлил қилиш орқали ҳолатни яхшилашга оид қўшимча чораларни ишлаб чиқиш вазифаси топширилди.

Унда аҳолининг фикр-мулоҳазаларига устуворлик бериш, улар дуч келаятган, жумладан, тумандаги ижтимоий соҳа муассасаларини таъмирлаш, қолвераси, йўл, ичимлик ва оқова сув тармоқларини яхшилаш, шунингдек, янги хизмат кўрсатиш соҳалари ва объектларини ташкил этиш, аҳолини даромадли меҳнат билан банд қилиш, камбағалликни қисқартириш масалаларига алоҳида ургۇ берилиши кераклиги таъкидланди.

Қолвераси, инвестицияларни кенг жалб қилиш, маҳаллий саноатни ривожлантириш ва экспорт ҳажминини ошириш, маҳаллалар учун ажратилган маблағлардан самарали фойдаланиш каби йўналишларни қамраб олиш бўйича ҳам тавсиялар берилди.

Туман депутатларидан эса ушбу чораларни ишлаб чиқишда ва белгилаб олинган вазифаларнинг вақтида ҳамда сифатли бажарилиши юзасидан депутатлик назоратини амалга оширишлари талаб этилди.

Мулоқот давомида туман фаоллари ҳам ўз фикрларини билдирди.

«Халқ сўзи».

Сенат кўмитасида

ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИДА ОЧИҚЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ ИШЛАРИ ҚАЙ ҲОЛАТДА?

Бугунги кунда давлат органлари ва ташкилотлари фаолияти очикилиги, шаффофлиги, ҳисобдорлигини таъминлаш юртимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан ҳисобланади.

Шундан келиб чиққан ҳолда Олий Мажлис Сенати Ахборот сиёсати ва давлат органларида очикилиги таъминлаш масалалари кўмитаси томонидан парламент нозорати доирасида кенг қўламли ишлар олиб боришмоқда. Хусусан, давлат органлари ва ташкилотларида очикилиги таъминлаш бўйича амалга оширилаётган ишлар ҳолати доимий тарзда таҳлил этиб келинаётир.

Кўмитанинг куни кеча бўлиб ўтган мажлисида ҳам “Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очикилиги тўғрисида”ги Қонуннинг Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазиригилги ҳамда унга қарашли ташкилотларда қандай ижро этилаётганлиги атрофида муҳокама қилинди.

Таъкидланганидек, вазирлик ва унинг тасарруфидagi ташкилотлар томонидан 2023 йилнинг ўтган 9 ойида очикилиги таъминлаш йўналишида қатор ишлар бажарилган. Масалан, ижтимоий аҳамиятга молик маълумотлар веб-сайт, очик маълумотлар порталига (data.egov.uz) ўз вақтида joyлаштирилганлиги. Айни чоғда жамоатчиликни вазирилик фаолиятиндан етарлича бохабар қилиш мақсадида 20 та брифинг ҳамда 7 та пресс-тур ўтказилиб, янгиликлар аҳолига етказилган.

Йиғилишда шу каби ижобий ишлар баробарида вазир-

лик ва унинг таркибий тузилмаларида очикилиги таъминлаш борасида йўл қўйилган камчиликларга ҳам тўхталиб ўтилди. Хусусан, айрим худудий бош бошқармаларнинг расмий веб-сайтида ижтимоий аҳамиятга эга маълумотлар ўз мuddатида joyлаштирилмаган. Ойла ва хотин-қизлар кўмитаси худудий бошқармаларида ахборот хизматлари ташкил этилмаган.

Маҳаллабй ишлар ва тadbиркорликни ривожлантириш агентлигида эса хозиргача расмий веб-сайт фаолияти талаб даражасида йўлга қўйилмаган ҳамда ахборот хизматига масъул шахс тайинланмаган. Вазирлик тизимидаги ташкилотларнинг ахборотида фаолиятга оид ҳисоботлар, харид комиссиялари таркиби, мансабдор шахсларнинг хизмат сафарлари тўғрисидаги маълумотлар joyлаштирилмасдан қолмоқда.

Шулардан келиб чиқиб, сенаторлар томонидан очикилиги таъминлаш борасидаги ишларни янада жонлантириш ва вазирлик фаолиятига алоқадор ахборотлардан жамоатчиликни ўз вақтида бохабар қилиш юзасидан зарур тавсиялар берилди.

Муҳокама этилган масала юзасидан Сенат кўмитасининг тегишли қарори қабул қилинди.

Зокир ХУДОЙШУКУРОВ («Халқ сўзи»).

Конституциявий қонун: АРАЛАШ САЙЛОВ ТИЗИМИ – ДЕМОКРАТИК ИСЛОХОТЛАРНИНГ МУҲИМ БОСҚИЧИ

Акс садо

Шерзод ҚУЛМАТОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати:

— Сайлов — демократик давлатнинг муҳим белгиси. Дунёнинг ривожланган мамлакатларида синовдан муваффақиятли ўтган сайлов тартиблари мавжуд бўлиб, уларнинг ичида, айниқса, давлат қурилиши тажрибасида сайлов тизимининг мажоритар, пропорционал ва аралаш турларидан унумли фойдаланиб келинмоқда.

Хозирги кунда юртимизда сайлов жараёнлари мажоритар тартибда ўтказилиб, Қонунчилик палатаси депутатлари ушбу сайлов тизими асосида, яъни худудий бир мандатли округ бўйича сайланади.

Ўзбекистондаги амалиёт ва ҳорижий давлатлар тажрибаси мажоритар сайлов тизимининг ижобий жиҳатлари билан бирга, қатор ўзига хос камчиликларини намён этмоқда. Хусусан, парламентни шакллантиришда сайловчиларнинг ҳар бир берилган овози эмас, балки ғолиб бўлган номзодга берилган овозлари инобатга олинади. Яъни ғолиб бўлган номзодни сайлаган фуқароларнинг хоҳиш-иродаси асосида вакиллик органлари шакллантирилиб, қолган сайловчиларнинг овозлари аҳамиятга эга бўлмайди.

Пропорционал сайлов тизимида эса сайловчилар аниқ бир шахсга эмас, балки сиёсий партияларга овоз беради ва депутатлик ўринлари партиялар олган овозларга мутаносиб равишда тақсимланади.

Мажоритар ва пропорционал сайлов тизими — аралаш сайлов тизими, деб юритилади. Хозирги кунда Жанубий Корея, Бельгия, Венгрия, Қозғоғистон, Германия, Испания каби

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг куни кеча бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатлари-га сайлов ва референдум ўтказиш тартибини янада такомиллаштиришга қаратилган ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Конституциявий қонун лойиҳаси қизгин муҳокама этилди ва қабул қилинди.

Бир гуруҳ депутатлар томонидан қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи асосида ишлаб чиқилган мазкур ҳужжат би-

давлатлардаги сайловлар ушбу тизим асосида ўтказилади. Аралаш сайлов тизими га ўтишлии эса с и ё с и партиялар ўртасидаги соғлом рақобатни кучайтиради.

Шу ўринда яна бир муҳим масалага эътибор қаратиш жоиз. Аралаш сайлов тизими га ўтилишида фуқароларнинг ҳам сиёсий ҳаётдаги позицияси катта роль ўйнайди. Сиёсий партиялар ва улардан сайланган ваколатлардан унумли фойдаланмоғи лозим бўлади.

Аралаш сайлов тизимида сайловчилар парламент депутатларининг бир қисmini партияларнинг номзодлар рўйхати га овоз бериш орқали сайлашди ва қолган мандатлар мажоритар тартибда алоҳида номзодларга овоз бериш орқали сайланди. Бу дегани депутатларнинг 50 фоизи худудий бир мандатли сайлов округида, қолган 50 фоизи партия рўйхати асосида сайланди.

Эътиборли жиҳати, аралаш тизим пропорционал тизимнинг умумий афзалликларини сақлаб қолган ҳолда сайланган депутатлар ва сайловчилар ўртасидаги алоқани таъминлаш ҳақида мажоритар сайловда муваффақият қозона олмаган партияларга ҳам ўзлари олган овозларга мутаносиб депутатлик мандатларини

лан Қонунчилик палатаси депутатлари корпусини шакллантиришнинг мажоритар-пропорционал шаклига асосланган сайлов тизимини жорий этиш белгиланмоқда. Демак, мамлакатимиз сиёсий ҳаётида мутлақо янгича тизим асосида сайловлар ўтказилишининг ҳуқуқий асоси яратилмоқда.

Хўш, аралаш сайлов тизимининг қандай афзалликлари бор? Ушбу қонун билан яна қандай янгиликлар кўзда тутилган? Шу ҳақда Қонунчилик палатаси депутатлари фикрларини ёзиб олдик.

Давлат ва жаҳият ўртасидаги уйғунлики таъминлашда, шубҳасиз, сиёсий партиялар ва улардан сайланган депутатларнинг аҳамияти катта. Халқ вакилларининг сайланиши ва уларнинг мамлакат ҳаётида кечаётган сиёсий жараёнларда фаол иштирок этишида очик ва шаффоф сайлов тизими зарур.

Жаҳон тажрибасида ўзини оқлаган аралаш сайлов тизими — фуқароларимизнинг сиёсий фаоллигини оширишда муҳим аҳамиятга эга. Бу эса миллий парламентимиз фаолиятининг кучайиши, сиёсий партияларнинг янада жадаллашуви га туртки бўлади.

Куни кеча қабул қилинган Конституциявий қонун сайлов ва референдум тўғрисидаги қонунчиликни янги тахрирдаги Конституция-мизга мувофиқлаштиришга қаратилган билан эътиборга молик.

Чунончи, ушбу қонун билан сайлов округлари бир мандатли ва ягона сайлов округларига ажратилмоқда. Қонунчилик палатасининг 75 нафар депутати мажоритар сайлов тизими асосида бир мандатли сайлов округларидан, қолган 75 нафари пропорционал сайлов тизими (номзодлар рўйхати) асосида сиёсий партияларга берилган овозлар бўйича ягона сайлов округидан сайланиши белгиланмоқда.

Шу билан бирга, партия рўйхатидаги кетма-кетликда камийда ҳар беш нафар номзоднинг икки нафари аёл қилиш бўлиши назарда тутилган. Бу, шубҳасиз, гендер тенгликни таъминлаш, хотин-қизларнинг ўз салоҳиятларини рўёбга чиқаришга кенг йўл очади.

Муқаддас ҲАРАЛИЕВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати:

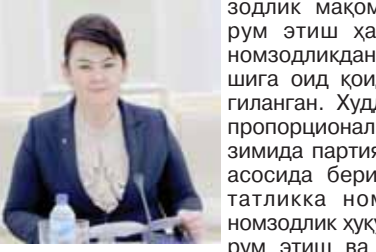
— Конституциявий қонуннинг муҳим жиҳатларига тўхталиб ўтадиган бўлсак, Сайлов кодекси янги 401- ва 421-моддалар билан тўлдирилмоқда. Ушбу моддаларда сиёсий партиялар томонидан шакллантирилган депутатликка номзодларнинг партиявий рўйхатини рўйхатга олиш ва партия рўйхатидан депутатликка номзодни чиқариш тартиблари ҳамда аниқ механизмлари белгилаб берилмоқда.

Хусусан, 401-модда партия рўйхати Марказий сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинishi, бу бўйича тегишли ҳужжатлар рўйхатга олиш мuddати тугашига камийда етти кун қолганга қадар Марказий сайлов комиссиясига тақдим этилиши, партия рўйхатини белгиланган тартибда рўйхатга олиш сайловга ўттиз беш кун қолганида тугалланиши, рўйхатга олинган тўғрисидаги ҳабар беш кунлик мuddатда Марказий сайлов комиссияси томонидан эълон қилиниши, белгиланган тартибда рўйхатга олинган партия рўйхатига киритилган депутатликка номзод мақомини олиши ва уларга гувоҳнома берилиши тўғрисидаги қоидаларни ўз ичига олган.

Айтиш жоизки, белгиланган тартибда рўйхатга олинган партия рўйхатларини кенг жамоатчилик эътиборига эълон қилиш қоидасининг белгиланиши сўнгги йилларда мамлакатимизда кенг жорий этилаётган очкилик ва ошқоралик принципларига тўла мос келади.

Шунингдек, айрим ҳолатларни истисно этган ҳолда рўйхатга олинган партия рўйхатига ўзгариш киритиш мумкин эмаслиги қоидаи ҳам тақлиф этилган моддада мустаҳкамлаб қўйилмоқда. Бу қоидаи мумкин нормалардан бири, деб айтиш мумкин. Сабаби ушбу қоида партия томонидан шакллантирилган номзодлар рўйхатига ташқаридан таъсир қўрсатишнинг ҳар қандай имкониятларини ва умуман, инсон омилини минималлаштиришга ҳамда коррупция ҳолатларининг олдини олишга қаратилган.

Аёнки, амалдаги қонунчилигимизда мажоритар сайлов тизими асосидаги депутатликка номзодларни ном-

зодлик мақомидан мажорум этиш ҳамда унинг номзодликлдан воз кечишга оид қоидалар белгиланган. Худди шундай, пропорционал сайлов тизимида партиявий рўйхат асосида берилган депутатликка номзодларни номзодлик ҳуқуқидан мажорум этиш ва воз кечиш

институтни қонун лойиҳасида белгилаб берилмоқда. Яъни ушбу муносабатларни тартибга солиш учун лойиҳа билан Сайлов кодексига киритилган 421-моддада партиявий рўйхатга киритилган номзодларни ушбу рўйхатдан чиқаришнинг аниқ 9 та асоси белгилаб берилмоқда.

Мажорум моддада агар депутатликка номзод иштиёрий ариза берганда, партия аъзоларидан чиққанда, номзодлик мақомидан мажорум этилганда, депутатлик ваколатига мувофиқ келмайдиган лавозимга ўтганда, унинг бошқа партия рўйхатида ҳам номзоди кўрсатилганда, бошқа партиянинг аъзоси эканлиги аниқланганда, вафот этганда, муомалага лаёқатсиз, деб топилганда, шунингдек, оғир ёки ўта оғир жинояти учун судланганлик ҳолати мавжуд бўлганда, унинг бир мандатли сайлов округидан ҳам номзоди кўрсатилганда партия рўйхатидан чиқарилиши мумкинлиги кўрсатилган.

Шу ўринда агар юқоридаги асосларга кўра, белгиланган тартибда рўйхатга олинган партиявий рўйхатдаги номзодлар ушбу рўйхатдан чиқарила-са ёки пропорционал тизим асосида шакллантирилган депутатлик ўрни бўшб қолса, уларнинг ўрни қандай тўлдирилади, деган ҳақли савол туғилади. Бундай ҳолатларда қонун билан шундай қоида белгиланганлиги, унга кўра, бўшб қолган номзод ёки депутат ўрни тегишли партия рўйхатидаги кейинги навбатдаги мандатга эга бўлмаган номзодлар ҳисобидан рўйхат кетма-кетлиги асосида тўлдирилади.

Умуман олганда, Конституциявий қонун сиёсий партиялар ва депутатлар ўртасидаги алоқаларнинг мустаҳкамланишига, партиялар маъкеи ҳамда сайлов органларининг профессионаллик даражаси янада ошишига хизмат қилади.

«Халқ сўзи».

Парламентдаги мухбиримиз хабар қилади

ҚОНУН ИЖРОСИ НЕГА КЕЧИКТИРИЛМОҚДА?

“Геном бўйича давлат рўйхати га олиш тўғрисида”ги Қонун 2020 йилда қабул қилинган ва ўша йилнинг 24 ноябрда Президентимиз томонидан имзоланган эди. Қонун ушбу соҳадаги муносабатларни тартибга солишга қаратилган бўлиб, 2023 йил 1 январдан қучга кирган.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Мудофаа ва ҳавфсизлик масалалари кўмитаси томонидан Вазирлар Маҳкамаси, Ички ишлар, Адлия, Соғлиқни сақлаш ҳамда Иқтисодиёт ва молия вазирликларининг раҳбарияти ҳамда масъул ходимлари иштирокда ўтказилган кенгайтирилган йиғилишда мажорум қонун ижросини таъминлаш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳолатини назорат-таҳлил тартибда ўрганиш яқунлари муҳокама қилинди.

Қайд этилганидек, замонавий ривожланишнинг хозирги босқичида жиноят усуллари ҳам такомиллашдики, бедарак йўқолган шахсларни топиш ва топишган мурдаларнинг шахсини аниқлаш мақсадида, албатта, геном ахборотининг ягона маълумотлар базаси яратилиши лозим.

Тадбирда кўмита томонидан юқоридаги қонун ижроси доирасида ваколатли давлат органлари бажарган ишлар тўғрисидаги маълумотлар таҳлил қилинди.

Таъкидлаб ўтилганидек, назорат-таҳлил тартиби жараёнида қонун ижросини таъминлаш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳолати билан яқиндан танишиш мақсадида кўмита аъзоларининг Ички ишлар вазирлиги Экспертиза-криминалистика бош маркази ҳамда мажорум марказга қарашли Портлаш техник экспертизалар бўлимига таширфи ташкил этилган.

Кўмита назорат-таҳлил тартибидида аниқланган камчиликлар, соҳага оид қонунчилик ҳужжатларини ўрганиш, статистик маълумотларни таҳлил қилиш асосида “Геном бўйича давлат рўйхати га олиш тўғрисида”ги Қонун ижроси қониларсиз ахволда деган ҳулосага келган.

Йиғилишда ўрганишлар давомида қонун ижроси юзасидан белгиланган вазифаларни амалга оширишда жиддий муаммолар мавжудлиги қайд этиб ўтилди. Хусусан, ушбу ҳужжат ижросини таъминлашда асосий вазифалардан бири — геном бўйича давлат рўйхатини амалга оширишда олинган геномга оид ахборот ва оданинг шахси ҳақидаги маълумотлар сақлангандаги автоматлаштирилган ахборот тизимини жорий этиш ҳисобланади. Қонун билан геном бўйича давлат рўйхати га олиш соҳасидаги ваколатли давлат органи сифатида Ички ишлар вазирлиги белгиланган бўлиб, вазирлик томонидан Геномга оид ахборотнинг ягона маълумотлар базасини юритиш борасидаги ишлар Давлат бюджетидан маблағ ажратилмаётганилиги учун яқунига етказилмай қолмоқда. Ушбу вазифалар назарда тутилган мuddатларда бажарилмаганлиги сабабли қонуннинг ижро этилиши ўн ойга кечиктирилмоқда.

Депутатлар қонун ижросини таъминлаш устидан назоратни қучайтириш лозимлигига эътибор қаратиб, вазирлик ва идоралар вакилларига бир қатор тақлиф ва тавсияларини берди.

Яқунда Мудофаа ва ҳавфсизлик масалалари кўмитаси аъзолари томонидан мажорум ҳужжат ижроси парламентнинг доимий назоратида бўлиши алоҳида таъкидланди.

Қон тартибидидаги масала юзасидан кўмитанинг тегишли қарори қабул қилинди.

Зиёда АШУРОВА («Халқ сўзи»).

«ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН – ИЖТИМОИЙ ДАВЛАТ» ТАМОЙИЛИ – АМАЛДА

Янги тахрирдаги Конституция-мизда “Янги Ўзбекистон — ижтимоий давлат” деган тамойил қатъий белгиланган. Бу бежиз эмас. Чунки “ижтимоий давлат” негизида “Инсон қадрини улуғлаш” гоиси ётади. Бу ҳар бир фуқаронинг ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний манфаатларини қафолатлаш, сифатли таълим ва тиббий хизмат, болалар, хотин-қизлар, кексалар, ногиронлиги бор шахсларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, муҳтожлар бандлиги, уларни уй-жой билан таъминлаш, ҳавфсиз меҳнат шaroитларини қафолатлаш деганидир.

Фикр

Таъкидлаш жоиз, кейинги йилларда бу борадаги қонун ҳужжатлари, ижтимоий дастурларда белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш ҳаражати яъни ички маъсулотга нисбатан 2 баравар ошиб, нафақа олувчи оилалар қамрови 5 баробар кўнайди. Ҳар бир муҳтож инсонга унинг реал эҳтиёжидан келиб чиқиб ёрдам қўрсатиш имконияти яратилди ва бу йўналишда мутлақо янги, ўзига хос тизим яратилди. Жумладан, “темир дафтар”, “аёллар дафтари”, “ёшлар дафтари”, маҳаллабй ва хонадонбй ишлаш механизмлари айнан шу мақсадлар учун жорий этилган бўлиб, хотин-қизлар, ёшлар, умуман, ижти-

моий ёрдамга муҳтожлар муаммо ва камчиликлари манзилли ўрганилиб, ўз вақтида ва самарали ҳал этиш чоралари қўрилмоқда.

Маълумки, кексалар ва муҳтожлар, кам таъминланган оилаларга ёрдам, меҳм-мурувват қўрсатиш халқимизнинг эзгу қадриятларидан саналади ва бундай сазй-ҳаракатлар бугун янгича мазмун-маъно касб этмоқда. “Беш муҳим ташаббус”, “Ҳар бир оила — тадбиркор”, “Обод маҳалла”, “Ёшлар — келажакимиз”, “Обод қишлоқ” каби дастурлар шу мақсадлар учун хизмат қилмаётганини алоҳида эътироф этиш лозим.

Юқоридаги фикрларимиз исботини

қўйилган рақамларда кўриш мумкин: 2016 йилдан 2022 йилгача ижтимоий нафақаларга ажратилаётган маблағ 10 баравар оширилиб, 11 трлн. сўмга етказилди. Натжида ижтимоий нафақа олувчи оилалар сони 2,1 млн.дан кўнайиб, мамлакатимиздаги жами оилаларнинг 23,3 фоизини ташкил этди. Шунингдек, 2021 йилдан бошлаб Ижтимоий ҳимоя ягона реестри орқали бундай нафақаларни автоматик тарзда тайинлаш тизими йўлга қўйилди. Бу, ўз навбатида, шаффофлиқни таъминлаш имкониятини яратди. Шу йилнинг биринчи ярим йилида ушбу тизим орқали фуқароларга 278,4 млн. сўмлик “дастлабки ижтимоий-моддий ёрдам пакети” тўлаб берилди. Шунингдек, бу тизим орқали ҳусусий секторда банд бўлган аёлларга ҳомиладорлик, туғиш нафақаларини проактив йўлда тайинлаш ва тўлаш тартиби йўлга қўйилди.

Айниқса, ижтимоий давлатга мос бўлган таълим ва тиббиёт соҳаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, улзуксиз таълим тизимини мунтазам такомиллаштириб бориш бўйича мисли қўрилмаган ислохотлар олиб

борилди. Натжида мактабдаги таълим қамрови 27,7 фоиздан 67 фоизга, ёшларни олий таълим билан қамров даражаси эса 9 фоиздан 38 фоизга етказилди. Соғлиқни сақлашга буюлжтдан ажратилган маблағ 7,3 трлн. сўмдан 24,7 трлн. сўмга оширилди.

Аҳоли фаровонлигини юксалтириш, ижтимоий ҳимоя қилиш ва моддий қўллаб-қувватлаш, уларнинг даромадларини инфляция даражасига қароб индексациялаб бориш мақсадида жорий йил 1 апрелдан бошлаб, пенсия ва нафақалар миқдори 7 фоизга оширилиб, 4,4 млн. нафар фуқаронинг пенсиялари қайта ҳисоб-китоб қилинди. Ногиронлиги бўлган шахсларни қўллаб-қувватлаш мақсадида ногиронлик пенсия ва нафақаларининг энг кам миқдори 747,0 минг сўмга етказилиб, бу 2017 йилдагига нисбатан 5,1 бараварга ўсди.

Шу ўринда Президентимизнинг “Аҳолига сифатли ижтимоий хизмат ва ёрдам қўрсатиш ҳамда унинг самараларини назорат тизимини йўлга қўйиш бўйича комплекс чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони билан Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги, унинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоят-

лар ва Тошкент шаҳар бошқармалари ҳамда туман (шаҳар)ларда эса “Инсон” ижтимоий хизматлар марказлари ташкил қилинганлиги қайд этиш жоиз.

Агентлик аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ва ижтимоий хизматлар қўрсатиш соҳасидаги ягона давлат сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича ваколатли давлат органи этиб белгиланди. Шунингдек, Ўзбекистон аҳолисини ижтимоий ҳимоя қилиш стратегияси ҳам қабул қилинди. Унинг фаолияти меҳнатга лаёқатли аҳолини ижтимоий таъминот билан қамраб олиш, ижтимоий сугурта тизимини босқичма-босқич жорий этиш, ижтимоий ёрдам дастурларини мустаҳкамлаш, хусусан, ижтимоий ёрдам тайинлаш механизмларини доимий равишда такомиллаштириб боришдан иборат.

Қисқача айтганда, мамлакатимизда ушбу йўналишда амалга оширилаётган тизимли ислохотлар “Янги Ўзбеки

«Олтин Ўзбекистон тупроғи бу кун...»

Куз қандай фасл? Ўйлаб кўрганмисиз?! Ёшлиқда бу ҳаёлингизга ҳам келмайди. Чунки ёшлик — умрнинг баҳор фасли. Лекин ҳар қандай баҳорнинг зимнида куз бўлади. Биз уни кўрмаймиз. Гўёки билмаймиз. Инсон фикр ва ҳаёл билан яшайди. Дил ёзаётган япроққа қараб, кўнглидан ўтади: кузда тўкилади. Ерга тушади. Хазонга дўнади. Куз гойиб ҳувайдолиг эмас. Куз Марсдан ёки Меркурийдан келмайди. Баҳорнинг ботин-ботинидан, ёзининг ниҳон-ниҳонлигидан ўтиб, рўпарамизда кўринади. Ёки биз баҳору ёздан ўтиб, кузга етиб борамизмикин?!

Кузнинг заррин ўйлари

Борлиқда куз кезаяпти. Фақат ташкаридами? Кўз ўнгимиздами? Ич-ичимизда, кўнгилу руҳиятимизда-чи? Куз тафаккуримизни-да ўйга толдирмаепитими? Ҳаёларимизни чувалаштирмаепитими? Куёш нурларининг ҳорғинлиги, баҳордаги ям-яшил япроқларнинг саргайиб жовдирашлари, мунғайган баргдаги шабнам қатрасининг кўз ёшдай мўлтираши... бари-бари бошқа дунёдами? Йўқ, бизнинг боғимизда, бизнинг руҳимизда. Буларни ҳис этмай бўладими?! Кўзларимизни юмолмаймиз... Кўнгил кўзларини-да ёполмаймиз... Кўриб турибмиз-ку! Бағр узиллай-узиллай деаяпти. Мевалари терилган... Мевасиз дарахт оғир, жуда оғир ўйга ўхшайди. Уни англай оласизми, тушуна оласизми? Уни қандай юпата-сиз? Йилгаётгани йўқмикин у?

Кузда ўйларимнинг сўнгги кўринмади. Поёнсиз чигал ҳаёллар ичида қаёққа бораётганимни ҳам билолмайман. “Чолларга ҳассалар йўнган бу фасл” (Абдулла Орипов) инсонни вазминлаштиради. Баҳорнинг жўшқинлиги, ёзининг оловлиги, куёшнинг сўнсиз оташлиги... гулларнинг гулханлиги, дарахтларнинг авжу мавжлиги... ҳаммаси ўтди. Бари ўтаяпти. Нима ўтмай қолади? Нима мангу туради? Нима кузни тан олмайди? Куз хазонидан ким ўйга толмайди? Кузга бўйсунмайдиган одам борми? Дарёми... сокинлашади... Тоғми... оғир кўйда ўйлайди. Мангу яшил арчалар ҳам... қалб-қалбдан тин олади. Жим бўлиб қолади...

Куз мен учун улуг кекса Инсон... У билан суҳбатлашгим келади. Билмаганларимни сўрасам, дейман. Куз бу саволлар жавобини билар, балки...

Тирамоҳ... тирама... Эшитсангиз-а? Олис йиллардан бери ўйлайман: “тирама” сўзнинг маъноси қандай? “Кузни тирама, дейди-да. Наҳотки, шуни ҳам билмайсиз?!” “Шеванинг сўзи бу,

аслида, куз... куз фасли.” Ҳа, шеванинг сўзи бўла қолсин. Аммо нима учун у куз?! Нима, шевадаги сўзлар маъносизми? Моҳиятини нега унутганмиз! Форс тилида “Тийрай моҳ”, оддийроқ қилиб айтилса, қора моҳ... яна тушунарлироқ дейилса, қора ой... тўғрими? Куз қора ойми? Фикрим қабул қилмаепти: куз — қора ой. Балки, бу ерда бошқа ўй бордир?! Бир пайтлар ҳаёлимдан ўтган эди... Қулиб қўйган эдим. Келинг, айтайин: куз — қора ой эмас, қоронғуликдаги ой... қайғуланаётган ой, ҳазинликдаги ой... хазонликдаги ой.

Ой баҳорни ўтказди. Гуллаган пайтлар ортда қолди. Ой иссиқ, қуёшли, оташин дамларни кўрди. Улар кетди. Энди ой ҳазинликда. Гўзал ҳаёт ҳорғин фаслда. Ой кузда — тийра моҳ... Кузда Меҳржон куни бор. Бу байрам қандай пайдо бўлган? Табиат бу фаслда инсонга бор меҳрини, бор хосилини беради. Шунданмикин? Қандай бўлса ҳам куз сизни ўйлантиради. Мен куз фаслида ҳаёлга толмайдиган одам борлигига ишонмайман. Ҳатто англаб етadими, англаб етмайдики, болакайлар ҳам куз ҳавосида, куз пайтларида би-ир ўйларга толади-гандай...

Кузда бир ривоят бот-бот ёдимга тушади. Балки сиз ҳам эшитгандирсиз?! Ривоят кузнинг бошқа бир зарфлигини, доим ҳам кўнглига келвермайдиган ботиний нурли жиҳатини эслатадигандай...

Шоҳ овга бориб, поёнсиз саҳрода адашиб қолди. Кетаверди, кетаверди. Во ажаб, узокда боғми, дарахтларми... элас-элас кўринди. Адашганга йўл керак. Наҳотку имдод зарур. Шоҳ отни кўринаётган боғ сари бурди. Борди-ю, ҳайратланди. “Нихоятда гўзал боғ. Боғбонига минг раҳмат. Заҳматкаш боғбон экан”, ҳаёлидан ўтказди.

Қўлидаги қамчиннинг дастаси бор

эшигини оҳиста майин туртди. Боғбон чиқиб келди. Шоҳ рўпарасида юзидан нур ёғилиб турган, оппоқ соқолли, нуроний киши. Жуда фарштили. Шоҳ беихтиёр отдан тушди. Нуроний билан саломлашди:

— Чанқадим. Жуда чанқадим. Бир пиёла сув берсангиз, — шоҳ ҳолдан тойган тарзда қаради.

Боғбон: — Ҳозир... Ҳозир, — деганча боғ эшигидан ичкарига кириб кетди. Кўп вақт ўтмади. Кўз очиб юмгунча, десак ҳам бўлар. Боғбон шошилганча келди: — Марҳамат, мана, бир коса анор суви... анор шарбати.

Шоҳ чинни косадаги лиммо-лим анор шарбатини мириқиб-мириқиб, бутун вужуди яйраб ичди. Ичи бўлди-ю... не ҳолки, фикри бузилди: “Бундай анор шарбати дунёда йўқ. Ширинлигини... нега бу боғ бир кекса чолники?! Меники бўлиши керак. Меники...”

— Шу... яна бир коса берсангиз...

Боғбон ҳаяллади. “Ҳа” деганда келавермади. Шоҳ тоқатсизланди. Бир пайт боғбон чинни косада озгина анор шарбати билан чиқиб келди. Меҳмонга узатди. Шоҳ ичиб бўлиб, синчков қараб, сўради:

— Биринчи косадаги анор шарбатини бир лавзада олиб келдингиз. Тўла эди. Лиммо-лим эди. Иккинчи коса анор суви учун анча ушландингиз. Косада анор суви бор-йўқлигига экан. Сабаб? Бу не ҳолнинг белгиси? Нечун бундай бўлди?

Боғбон хижолатланди. Ўзи ҳам ноқулай ҳолатда эди. Лекин пиру валийликдан хабари бормидимикин, рост гапни, кўнглидаги ҳақиқатни айтди:

— Сиз, биринчи бор... келган пайтингиз, юрагингизда ҳайрат ила боққа назар ташлаб, сув сўрадингиз... бир дон азордан бир чинни коса ширин шарбат чикди. Сиз иккинчи бор, сув сўрадингиз... бу пайтда, сизнинг қалбингизни ҳасад забот этган эди. Аввал, яхшилик баҳрида эдингиз, кейин ёмонлик захрида қолдингиз. Дунёни боғу бўстон қилгувчи ҳам, нобуду вайрон қилгувчи ҳам кўнглидир... Ниятдир. Ҳайратнинг ичида ҳаёт яшайди. Ҳасаднинг ичида йўқлиги барбодлик.

Ривоятдаги нуроний боғбон — куз. Кузнинг айнаи ўзи. Мўъжизавий боғ эса ҳаёт... Ҳа-ҳа, бу ҳаёт!

Қалби нафс йўлида эврилаётган шоҳ ким? Биз кузга қандай ният билан қарасак, ўшани топамиз. Кузга меҳр-жон кўнгил билан назар ташласак, меҳрни, баракани, мўл-кўллини, лиммо-лимликни, гўзал бахтни, нурли умрни — чинни коса тўла анор шарбатини тўйиб, мириқиб, яйраб симирамиз. Кузга ёмон фикр билан қарасак, унда қоронғуликни, нолонғуликни, гаму қайғулик, ёту ёғуликни кўрамиз.

“Ғамда мен қувончни кўраман” (Пахлавон Маҳмуд), дейди аллома.

Кузда ноёб-ноёб мунавварликлар кўринмай кезади. “Бу қўнларга етганлар бор, етмаганлар бор” (Ҳалима Худойбердиева). Элимизда “Кўша қаринглр, кўша қариб юринглр”, деган олтин сўзлар юради. Бу — чинни косадаги лиммо-лим анор шарбатини симириб юринглр, дегани эмасми?! Баҳорми, ёзми, кузми, ҳамиша ҳайрату ҳавас билан умрни қуёшли қилинглр, дегани-ку бу. Боболарнинг, молларнинг бағри неварачевара, эвалрлар билан тўла бўлса... бу — ҳаёт ширинлиги!

Термизда Оромиддинжон деган табиб дўстим бор, анча танилган. Суҳбатини олиб тураман. Қизиқ гапни айтиб қолди:

— Кузнинг қуёши даволарнинг давоси, шифоларнинг шифоси. Бу фаслнинг майин иссиғи, ёқимли нури 300 дан ошик касалликларга малҳам. Куздаги офтоб тафти минглаб “таблетка”дан афзал. Буни билган билади, билмаганлар шифохонада “осма” укол олиб ётибди. Кузнинг қуёши борасида Ибн Сино бобомиз қойилмақом қилиб ёзиб кетган.

Оромиддинжон кузнинг шифобахш иссиғи ҳақида гапириб адо қилолмайди.

Кузнинг шифобахш нурига навобахш ҳол пайвастанди. Ўзбекистонда кўчатлар экиляпти. Миллионлаб, юз миллионлаб кўчатлар... Кузнинг кўкраги кўтариляпти. Арчалар, бодомлар, тераklar, ўриклар... санаб саногига етолмайсиз. Кўчат экиб кўргансиз-а?! Нимани ҳис қилгансиз?! Кўнглингизда қандай кучни туйгансиз?! Бу маълум бир ишни бир ишчи бажармиш эмас. Асло, бу табаррук юмуш. Кўзгаётганингизда ниҳолга кўзингизнинг нурлари сингади. Кўчат жон-жонигади бир нима ёруғликлар юрагингизга туташади.

“Шу кўчатни мен эдим. У энди

ўсади, бўй кўрсатади. Мева тугади. Одамлар мевасини тотиб, “Бу дарахтни экканга раҳмат”, дейди. Умрингизга умр кўшади қадаётган ниҳолларингиз. Вужудингиз кучланади, ғурурингиз нурланади. Сиз ҳаётнинг азиз инсонисиз, кўчатлар экяпсиз. У кўнглингизда ўрнашади: “Кўз пайти эди, арик сувлари тип-тиник қўнлар... кўчат эдик, сув қуйдик...” Унутолмайсиз бу ниҳолларни. Дарахт бўлиб бўй чўзганларини кўргингиз келади.

Ўн йиллардан ошди. Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Абдулла Ориповнинг нажиб қўнлари сабаб, у азиз ва табаррук инсон туғилган қишлоққа бордик. Боғ ташкил этилди. Мен ҳам... ҳа-ҳа, ўша боққа мен ҳам олма кўчатларини эдим. Ҳалигача соғинаман ўша кўчатларни. Катта дарахтларга айланган, биламан. Борсам, танийман. Албатта, топиб оламан. Саломлашаман, кучиб, баргларидан ўпанам. Каерда, қачон, қандай кўчат эккан бўлсам, улар менга азиз. Юрагимда гурқираб боряпти улар. У кўчатлар, у дарахтларда умримнинг бир парчаси бор.

Кузнинг яна бир мўъжизаси ҳақида гапирмасам, кўнглим тўлмайди... Буни билганлариде профессорлар, академиклар, зўр-зўр олимлар ҳам ҳайрон қолишган...

Халқимиз кўп донишманд. Бодом — совуқлик, ёнғоқ — иссиқлик, дейди. Лимон, ошқовоқ — совуқлик... Тиббиётчилар буни осонлик билан тан олмайдирди. Сафсатага йўяди. Айниқса, бу хол шофокорларни, ҳақимларни лол қолдирди — ишонилмайди. Гап талфизнинг сир-синаотида. Сирли холга ўхшайди. Кузда мезон учди. Оппоқ мезонлар... Кўрганмисиз?! Мен кўриб, қўлларимга ўраб, роса тикилганман.

Сирини билай, деб. Боболаримиз нақл қилади: мезон сувини ичган тарвуз иссиққа ўтади. Олдин совуқлик эди. Энди иссиқлик. Қандай қилиб?! Бу — кўпчилик англолмайдиган сир. Кузнинг кузлиги шунда. Бу фаслда кўзга кўринмас, майин, нозик, нафис ва буюк иссиқлик бор. Қанча-қанча совуқ неъматлар иссиққа ўтади. Куз ақл бовар қилмас ҳолатларга бой. Отам айтарди: мезон шамолони еб, иссиғига тўйинган тарвуз отнинг гўшти билан тенг бўлади, жуда иссиқ... ниҳоятда иссиқ келади. Тўғри, фан, или ҳали бунинг сабабу жараёнларини кашф қилмади. Бироқ қачондир кашф этилади. Шунда донишманду табаррук кузга яна бир бор табассум билан таъзим қиламиз.

Кузги ҳаёллар учгани-учган. Қўшилиб ўчиб боряпман. Аммо ҳаёл ҳаммиша чексиз. Адоғи кўринмайди. Куз “деҳқон” шоирлардан буюк шоирларга... ҳаммасига чексиз илҳом берган. Куз фаслида абадий яшайдиган шеърлар дунёга келган. Ёэтибор қилдингизми? Куз ҳаёт ўткинчилигини эслатади, лекин куз илҳомларидан туғилган шеърлар абадий... минг йиллаб яшайди.

Ҳаммаси ўтиб кетади, деяётган кузнинг асрори закларидан мангулик яралади. Куз — қудратли. Унинг сирларида абадийлик кўринади. Куз ва шоирлар... О, қизик мавзуй!

Юргил, далаларга кетайлик, дўстим, Диққинафас уйда ётмоқ пайтимас. Олтин Ўзбекистон тупроғи бу кун, Бир пари фаслнинг оғушида маст.

Буюк шоир Абдулла Ориповнинг марварид мисралари куз ҳаёлларининг ёмби ифодаси...

Менгнор ОЛЛОМУРОД, шоир.

Сурхондорё

Танловда қатнашиш истагини билдирган юридик шахслар диққатига!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 22 февралдаги 141, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 7 мартдаги 124 ҳамда 2022 йил 25 июлдаги 404-қарорларига асосан Айдар-Арносой кўллар тизимининг бўш сув ҳавзалари участкалари танлов асосида ижарага берилиши маълум қилинади.

Танлов ташкилотчиси: “Айдар-Арносой кўллар тизими” МЧЖ.

Манзили: Жиззах вилояти, Арносой тумани, Фолиблар шаҳарчаси.

Телефонлар: (93) 303-44-28; (88) 567-00-05.

Электрон почта: aydarkol@umail.uz

Танлов предмети: Айдар-Арносой кўллар тизими сув ҳавзасидаги **191,6 минг гектар** бўлган жами **95 та лотни** балиқ овлаш ҳўжалиқларига саноат балиқ овлашнинг амалга ошириш учун 10 (ўн) йил муддатга очик танлов асосида ижарага бериш.

Талабгорлар танлов ҳақидаги батафсил маълумотларни “Айдар-Арносой кўллар тизими” МЧЖдан олишлари мумкин.

Талабгорлардан аризани кўриб чиқиш учун БХМнинг учдан бир баравари миқдорида тўлов ундирилади. Ушбу маблағлар жамиятининг банк ҳисоб рақамига келиб тушади ва танловни тайёрлаш ҳамда ўтказиш учун ишлатилади. Буюртманомани кўриб чиқиш учун тўланган тўловлар қайтарилмайди.

Бундан ташқари, талабгордан сув ҳавзаси участкаси учун белгиланган йиллик ижара ҳақининг 30% миқдорида тўлов (гаров пули) ундирилади. Ушбу маблағлар жамиятининг банк ҳисоб рақамига келиб тушади ва танлов ғолибининг дастлабки ижара ҳақи учун тўлов сифатида ҳисоб-китоб қилинади. Танловда ғолиб бўла олмаган талабгорларнинг ушбу тўлови қайтарилмайди.

“Траст банк” ХАБ Жиззах вилояти филиали х/р: 2021 0000 1007 4754 5001; МФО-01166; СТИР: 304 741 887;

“Айдар-Арносой кўллар тизими” МЧЖ.

Тўлов мақсади: “Танловда иштирок этиш учун тўлов”.

Танловда қатнашиш учун талабгор ёки унинг вакили шахсан ёхуд почта орқали буюртма хат билан, аризани икки нусхада, кўриб чиқиш учун тўловнинг тўланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжати билан бирга, муҳрланган 2 та конвертда (асли ва нусхаси) қуйидаги ҳужжатларни “Айдар-Арносой кўллар тизими” МЧЖга тақдим этиши лозим:

1. Кўриб чиқиш учун тўловнинг тўланганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар (жумладан, БХМнинг учдан

бир баравари миқдорида тўлови ва йиллик ижара ҳақининг 30% миқдори тўланганлигини тасдиқловчи);

2. Корхона гувоҳномаси ва устави (низом) нусхаси;

3. Корхона раҳбари паспорт нусхаси, раҳбарликка тайинланганлиги тўғрисида буйруқ. Корхонада мавжуд ишчи ходимлар рўйхати (паспорт нусхалари илова қилинган ҳолда);

4. Балиқ овлашни амалга ошириш бўйича бизнес-режа;

4.1. Бизнес-режада қуйидаги асосий қоидалар акс эттирилиши лозим:

● бир йилда ўртача овлашни қўтилаётган миқдор;

● иқтисодий самарадорлик ҳисоб-китоблари ҳақидаги маълумотлар;

● киритилиши қўтилаётган инвестиция миқдори ва соҳаси;

● балиқ овлашни амалга ошириш бўйича бизнес-режанинг молиялаштириш манбалари (талабгорнинг ўз маблағлари ҳисобига, кредитлар ва ҳоказо) билан таъминланганлиги ҳақидаги маълумотлар;

● ташкил этиладиган иш ўринлари сони;

● ходимлар штатининг тахрибали балиқчилар, ихтиологлар, бошқа мутахассис ва экспертлар билан тўлдирилганлиги;

5. Корхона балансидаги ёки айнан корхона раҳбари номидаги балиқ овлаш ва табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини амалга ошириш учун моддий-техника воситалари (русуми кўрсатилган қайиқлар ва моторли қайиқлар, автотранспорт воситалари, овлаш қўроллари, балиқ ва балиқ маҳсулотларини сақлаш учун совитиш ускуналари ва ҳоказолар)нинг мавжудлиги ҳақидаги маълумотлар;

6. Талабгор корхонанинг умумий ва балиқчилик соҳасидаги фаолият даврига оид маълумот. Хусусан, балиқчилик соҳасида муқаддам фаолият олиб борган

ва бугунги кунда жамият унинг ҳуқуқий вориси ҳисобланган “Айдар-Арносой кўллар тизими дирекцияси” ДУК билан шартнома асосида иш олиб борганлиги, шартнома бўйича мажбуриятларини бажарган-бажармаганлиги, ижара шартнома бўйича қарздорлиги ҳолати;

7. Корхона баланси (ўтган йил якуни ёки жорий йил якунланган чораги бўйича), яъни ўз маблағлари ва молиявий ҳолати тўғрисида маълумот;

8. Талабгорнинг табиатни муҳофаза қилиш бўйича чора-тадбирлари комплекси.

Талабгорлардан юқорида кўзда тутилмаган ҳужжатларни талаб қилишга йўл қўйилмайди.

Танловда иштирок этиш учун қизиқиш билдирган юридик шахслар жамиятдан қуйидаги ҳужжатлар ва маълумотларни олишлари мумкин:

1. Танловда иштирок этиш шартлари, талабгорлар томонидан тақдим этиладиган ҳужжат ва маълумотлар рўйхати;

2. Танловга қўйилган сув ҳавзаси участкаларига оид маълумотлар:

● сув ҳавзаси участкаси (контури)нинг рақами;

● сув ҳавзаси участкасининг жойлашган координатлари;

● сув ҳавзаси участкасининг майдони;

● сув ҳавзаси участкасининг харита-схемаси;

● сув ҳавзаси участкасининг ўртача балиқ маҳсулдорлиги;

● сув ҳавзаси участкасининг йиллик ижара ҳақи миқдори;

3. “Айдар-Арносой кўллар тизими” МЧЖ участкаларини балиқ овлаш ҳўжалиқларига балиқ етиштириш ва овлаш учун ижарага бериш шартнома лойиҳаси билан жамиятда танишишлари мумкин.

Талабгорларнинг танлов таклифлари жойлашган конвертлар 2023 йил 1-2 декабрь кунлари соат 10.00-да Жиззах вилояти, Жиззах шаҳри, Бешкувур кўчаси, 56-уйда жойлашган Сирдарё — Зарафшон ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси маъмурий биносида очилади.

Танловга ҳужжатлар танлов ўтказилиши ҳақида эълон берилган санадан бошлаб ўттиз кун давомида, яъни 2023 йил 30 ноябрь соат 18.00 га қадар жамият маъмурий биносида қабул қилинади.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1141. 32 572 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоסי келишилган нархда.

Газетани ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Девонхона 71-259-74-51; қопилхона 71-259-74-53; эълонлар 71-259-74-55.

Тахриратта келган кўлаёмалар тақрир қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг сўзлаб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета тахрират компьютер марказида терилди ҳамда оператор А. Исмаилов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 01.08 Топширилди — 01.40 1 2 3 4 5 6

РЕКЛАМА

**O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirligi**

TOSHKENT FARMASEVTIKA INSTITUTI

kafedralardagi quyidagi lavozimlarga tanlov e'lon qiladi:

Farmasevtik kimyo kafedrasi bo'yicha: kafedra mudiri.

Farmasevtik ishlab chiqarishni tashkil qilish va sifat menejmenti kafedrasi bo'yicha: professor — 1, dotsent — 3, katta o'qituvchi — 2, assistent — 1.

Toksikologik kimyo kafedrasi bo'yicha: kafedra mudiri, professor — 1, dotsent — 1, katta o'qituvchi — 1.

Ijtimoiy fanlar kafedrasi bo'yicha: kafedra mudiri.

Dori turlari texnologiyasi kafedrasi bo'yicha: katta o'qituvchi — 2.

Noorganik, fizik va kolloid kimyo kafedrasi bo'yicha: kafedra mudiri, professor — 1, dotsent — 1.

O'zbek tili va adabiyoti kafedrasi bo'yicha: katta o'qituvchi — 2.

Farmasevtika ishini tashkil qilish kafedrasi bo'yicha: kafedra mudiri, assistent — 3.

Dori vositalarining sanoat texnologiyasi kafedrasi bo'yicha: dotsent — 2, katta o'qituvchi — 1, assistent — 2.

Farmakognoziya kafedrasi bo'yicha: professor-1, dotsent-2, assistent-1.